

Биэс ынахтаах Бэйбэрикээн эмээхсин туһунан остуоруйа

Бэлэмнэни бөлөх оҕолоругар музыкальнай-театрализованнай

туруоруу сценарийа

- Үтүө күнүнэн, күндү оҕолор, төрөппүттэр, ыалдьыттар! Бүгүн «Олимпионик» оҕо сайдар киинин оскуолаҕа киирэргэ бэлэмнэнэр бөлөх оҕолоро «Биэс ынахтаах Бэйбэрикээн эмээхсин» туһунан музыкальнай-театрализованнай туруорууну көрдөрүөхтэрэ. Туруорааччы: Заровняева Аксиния Васильевна, детсад музыкальнай салайааччыта.
- «Алаһым барахсан». Ырыа.

Ытааччы: Биир сарсыарда туран, биэс ынахтаах Бэйбэрикээн эмээхсин алаас сыһыыга ынаҕын сылгылыы барбыта үһү.

- Үнкүү. «Ынахтар уонна Бэйбэрикээн эмээхсин».

Ытааччы: Биэс ынахтаах Бэйбэрикээн эмээхсин алаас сыһыыттан биэс салаалаах бэрдигэс оту түөрэн ылбыт, силиһин да, лабаатын да алдьатымына, хоонньугар уктубут. Дьиэтигэр аҕалан суорҕаныгар суулаабыт. Ол кэннэ тахсан ынаҕын ыы олорбут.

Бу олорон, соһуйар. Истибитэ хобо-чуораан лыҥкынаабыт, кыптыый тыаһа кылыр гына түспүт. Бэйбэрикээн эмээхсин тахсан көрөр. Көрдөһүнэ – дьиэтин ханас өттүгэр кыыс турар эбит. Бэйбэрикээн эмээхсин кыһын сиэтэн киирэр, эргийэллэр, эмээхсин кыһын имэрийэр. Бу кыыс хандытаал таас харахтаах, укулаат таас уостаах, сырдык таас сирэйдээх, икки хара киис атахтаһан сыппытын курдук хаастаах, таһас бүтэй этэ көстүбүт үчүгэйкээн кыыс оҕо буолбут. Били бэрдигэс ото маннык кыыс

буолан хаалбыт. Бэйбэрикээн эмээхсин аттыгар олорор, кыыһын көрөн үөрэр.

- Ырыа «Кыыс Куо».

Ытааччы: Бу кэмнэ Хайҕамсык Хара Хаан тойон уола Хаардыт Бэргэн тыатыгар бултуу барбыт.

- Уолаттар – «Булчут үҥкүүтэ».

Ытааччы: Хаардыт Бэргэн кыыһы көрбүт, көрөн баран уҥмут, ол кэннэ өйдөммүт. Атын үрдүгэр тахсан олоро түспүт, дьиэтигэр барбыт.

- Ырыа «Хомусчут кыысчаан».

Ытааччы: Хаардыт Бэргэн кэлэн кыыһы илдэ барбыт. Айаннаан испиттэр. Бу иһэн саҥарбыт: «Хара тыаҕа саһыл айата баар, онно бардым. Эн бу суол устун бара тур. Суолун икки аҥы араһыаҕа, илин диэкигэр үүс-киис тириитэ ыйаммыт буолуоҕа, оттон арҕаа диэки эһэ тириитин ыйаабыт буолуохтара. Бу диэки барыма. Үүс-киис тириитэ ыйаммыт суолун устун бар» - диэн ыйбыт уонна баран хаалбыт. Уол эппитин кыыс умнан кэбиспит уонна эһэ тириитэ ыйаабыт суол диэки бара турбут.

- Абааһы кыргыттара. Үҥкүү.

Кыыһы илдэ бараллар.

Ытааччы: Абааһы кыыһа кыыс сирэйин тириитин ньылбы тардан ылан сирэйигэр саба кээһиммит, симэҕин таһаһын бэйэтигэр симэммит.

Ытааччы: Чоочугур Чуоҕур маҥан ата, Хайҕамсык Хара Хаан тойон сыһытыгар киирбитигэр киһилии саҥарбыт: Мин иччибин абааһы кыыһа өлөрөн кэбиһэн баран, сирэйин тириитин ньылбы тардан ылан бэйэтин

сирэйигэр саба кэбинэн, симэжин – таһын хастаан ылан бэйэтэ симэнэн –таһнан олорор.

- «Аттар». Ырыа.

Ытааччы: Кыыс кыталык буолан көтөн кэлбитин саныыр.

- «Кыталыктар». Үнкүү.

Ытааччы: Кыыс иэдээннэ түбэспитин истэн баран уол бэрткэ сааппыт, абааһы кыыһын атаһыттан соһон таһааран, ат атаһар баайбыт. Абааһы кыыһа акка соһулан, этэ-хаана үөн көйүүр буолан тохтон хаалбыт.

- Дьирэнкэй үнкүү.

Ытааччы: Сэттэ күнүстээх түүнү мэлдьи аһабыттар, оонньообуттар, күлбүттэр, көрүлээбиттэр. Ырыаһыт манна буолбут, үнкүүһүт манна буолбут, олонхоһүт манна буолбут, тустааччы манна буолбут, кылыһыт манна буолбут, ыстанһаһыт манна буолбут, тилэхтээх тиэстибит, атахтаах айгыстыбыт.

Дьирээхтэр төрөтөр оһолоро уйаламмыт, иитэр-сүөһүлэрэ күрүөлэммит. Күн бүгүнүгэр диэри ыччаттара олороллоро үһү.

Манан биһиги көрдөрүүбүт түмүктэнэр, аныгы сырыыга көрсүөххэ диэри!